

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13331/2022
08.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа Татјана Хаџи Лазаревић, адвокат из ..., против тужених ББ из ... и ВВ из ..., које заступа Бане Јанев, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1552/18 од 08.05.2018. године, у седници већа одржаној дана 08.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиље изјављена против првог става изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1552/18 од 08.05.2018. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 3745/14 од 08.11.2017. године, првим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено утврђење ништавости завештања покојног ГГ, бившег из ..., сачињеног дана 30.05.1990. године и проглашеног дана 30.12.2008. године у оставинском поступку пред Четвртим општинским судом у Београду О. 4655/08, што би тужени били дужни да признају и трпе да се заоставштина покојног ГГ расправи по закону. Другим ставом изреке усвојен је евентуални тужбени захтев, па је утврђено да је завештањем покојног ГГ означеног у првом ставу изреке повређено право тужиље на нужни законски наследни део на његовој заоставштини и то у висини од 1/12 дела стана број ..., површине 46м² у ..., ... бр. .. и у висини од 1/6 идеалног дела на кући за становање површине 75,15м² уписаној у ЗКУЛ .. КО ..., што су тужени дужни да признају и трпе да се у оставинском поступку иза смрти покојног ГГ смањи његово располагање учињено наведеним завештањем до висине нужног законског наследног дела тужиље, те да се његова заоставштина расправи на основу тестаментa и закона. Трећим ставом изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1552/18 од 08.05.2018. године, првим ставом изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда

Трећег основног суда у Београду П 3745/14 од 08.11.2017. године, у првом ставу изреке, у делу другог става изреке којим је одлучено о захтеву за нужни наследни део на стану број .. у ... улици број .. у ..., површине 46м². Другим ставом изреке првостепена пресуда је укинута у преосталом делу другог става изреке, којим је одлучено о захтеву за нужни део на непокретности уписаној у ЗКУЛ .. КО ..., Република ... и у трећем ставу изреке и у том делу предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужила је сходно члану 403. став 3. ЗПП изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 374. став 2. тачка 12. ЗПП и због погрешне примеме материјалног права.

Тужени су доставили свој одговор на ревизију тужиле.

Испитујући правилност пресуде донете у другом степену у побијаном делу применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 са изменама и допунама) Врховни суд је нашао да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у одсуству примене члана 403. став 2. тачка 2. и 3. ЗПП битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није разлог због кога се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су законски наследници покојног ГГ, преминулог 2005. године, који је тестаментом пред сведоцима сачињеним дана 30.05.1990. године, проглашеним дана 30.12.2008. године у поступку расправљања његове заоставштине у предмету Четвртог општинског суда у Београду О.4655/08, својом имовином располагао тако што је туженима, својој супрузи ББ и сину ВВ, на једнаке делове оставио целокупну покретну и непокретну имовину – ½ идеалног дела права својине на стану број .. површине 46м² у ..., ... и искључиво право својине на кући за становање површине 75,15м², уписаној у ЗКУЛ .. КО .. Република ..., док је тужиле, као својој ванбрачној ћерки, завештао обвезнице зајма за привредни препород Србије у вредности од 2.000 ДЕМ, за које се у оставинском поступку испоставило да не постоје. Текст тестаamenta сачинила је адвокат Мирјана Станковић, а завешталац га је прочитао и својеручно потписао у свом стану у присуству два тестаментална сведока, пунолетна и пословно способна лица. У одсуству сметњи прописаних чланом 68. став 2. Закона о наслеђивању („Службени гласник СРС“ број 52/74), који се примењују сходно члану 237. став 2. Закона о наслеђивању Републике Србије („Службени гласник РС“ број 45/95 са изменама и допунама) околност што су тестаментални сведоци ДД и ЂЂ били другови завештаоачевог сина, туженог ВВ, без утицаја је на пуноважност тестаментна.

Графолошким вештачењем утврђена је аутентичност потписа покојног ГГ а евентуално одступање уобичајеног начина његовог изражавања од стила којим је текст тестаamenta написан, није од значаја имајући у виду да га је по захтеву тестатора сачинио адвокат. Тужилини наводи да је ГГ сачињавању тестаamenta приступио под притиском тужених, остали су на нивоу њене сумње, јер нису доказани током главне расправе. Код тако утврђеног чињеничног стања није било законског основа за

утврђење ништавости предметног тестаментa, јер он није противан члану 7. у вези са чланом 4. Закона о наслеђивању, који регулише равноправност законских наследника, брачне (тужени ВВ) и ванбрачне (тужилја) деце приликом наслеђивања. Околност да је тужилја за постојање тестаментa сазнала тек у оставинском поступку, деценију и по након његовог сачињавања, не указује да је исти мањкав у смислу члана 61. Закона о наслеђивању, односно да га је ГГ сачинио под принудом или претњом тужених.

По одбијању основног тужбеног захтева за утврђење ништавости тестаментa покојног ГГ, првостепени суд је усвојио тужбени захтев за редукацију тестаменталних располагања применом члана 39. и члана 40. Закона о наслеђивању, којима је регулисан нужни наследни део законских наследника – тужилје, као оставиочевог потомка и сходно члану 9. Закона о наслеђивању, парничних странака као наследника првог законског реда наслеђивања. Како је тестаментом свог оца тужилја у потпуности лишена права наслеђа на имовини која чини његову оставинску масу, тужилји као једној од три законска наследника првог реда наслеђивања првостепени суд је досудио 1/12 идеалног дела права својине на стану у ... (односно 1/6 на 1/2 тестаторовог права својине на тој непокретности) и 1/6 идеалног дела на кући у ..., у односу на коју непокретност у ... је донета неправоснажна пресуда Трећег основног суда у Београду П 235/14 од 12.04.2017. године, којом је утврђено право власнштва од 1/2 идеалног дела завештаоачеве супруге ББ, по основу брачне тековине.

Другостепени суд је прихватио првостепену пресуду као правилну у погледу одлуке о основном тужбеном захтеву и у односу на утврђени обим нужног наследног дела тужилје на стану у ..., док је одлуку о евентуалном тужбеном захтеву у односу на кућу у ... укинуо као преурањену имајући у виду не само постојање неправоснажне пресуде Трећег основног суда у Београду П 235/14 од 12.04.2017. године већ и неразмотрену, а спорну надлежност суда Републике Србије да сходно Закону о решавању сукоба закона са прописима других земаља решава питање обима стварних права на непокретности лоцираној у Републици

Врховни суд је оценио да је, противно ревизијским наводима, одлука у побијаном делу донета уз правилну примену материјалног права.

Законом о наслеђивању („Службени гласник СРС“ број 52/74), који је важио у време сачињавања тестаментa, а који се сходно члану 237. став 2. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“ број 45/95 са изменама и допунама) примењује на овај спорни однос, предвиђено је наслеђивање на основу закона и тестаментa и регулисан је круг законских наследника и њихово право на нужни део, уколико је тестаментом исто било нарушено. Парничне странке су наследници првог законског реда наслеђивања и, независно од околности рођења у браку или ван брака оставиоца, тужилја и тужени су равноправни у погледу свог права на наслеђивање заоставштине свог оца, покојног ГГ. Право нужних наследника првог законског реда наслеђивања је безусловно, а ГГ је својом имовином располагао путем тестаментa пред сведоцима, чији је текст на његов захтев сачинио адвокат. ГГ је као израз своје воље текст прочитао пред два пунолетна, пословно способна лица и у њиховом присуству га је потписао, што су они потврдили својим потписима. Од стране тужилје оспоравана, аутентичност оставиочевог потписа потврђена је графолошким вештачењем, тако да није било законског основа за утврђење ништавости тестаментa, а хипотетично оспоравање постојања тестаторове слободне воље за сачињавање тестаментa због

наводног недопуштеног утицаја тужених, противно члану 228. у вези са чланом 231. ЗПП, ничим није доказана.

При непостојању услова за утврђење ништавости тестаментa, нижестепени судови су правилно утврдили тужиљино право да на име нужног наследног дела добије сувласнички удео на стану у ... који тeстатору припада на основу стицања у заједници живота током брака са туженом.

Чињеница да је наведеним тестаменталним располагањем свог оца, тужиља у потпуности лишена свог права на наслеђе (њој завештане обвезнице зајма за препород Србије у тренутку отварања наслеђа нису постојале) не утиче на пуноважност тестаментa, како правилно цени другостепени суд, већ само активира тужиљино право на нужни наследни део, које јој као законском наследнику првог реда наслеђивања, безусловно припада у висини од $\frac{1}{2}$ законског дела наслеђивања.

Како се ревизијским наводима понавља аргументација изнета током претходног поступка, која је од стране нижестепених судова већ размотрена и оцењена као неоснована, Врховни суд је без детаљнијег образлагања, применом члана 414. став 2. у вези са ставом 1. ЗПП, донео одлуку садржану у првом ставу изреке.

Како издатак тужених за сачињавање одговора на ревизију у смислу члана 154. ЗПП није потребан трошак, то је њихов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка као неоснован одбијен другим ставом изреке.

**Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић